

FEMI- NISM PÅGÅR

LÄRARHANDLEDNING

EMMA FREY-SKÖTT

NATUR &
KULTUR

INLEDNING

Är det verkligen okej att ta tid i skolan till att diskutera jämställdhet mellan könen? Det finns ju så mycket annat som ska hinnas med och bedömas.

Jag vill hävda att det är helt nödvändigt att arbeta med de här frågorna kontinuerligt i skolan eftersom vi lever i ett samhälle där det på många plan fortfarande inte är jämställt mellan könen. Och vänder vi vår blick utåt så ser vi många länder där flickor och kvinnor inte har några rättigheter alls.

Hur har det blivit så? Varför är det så? Vad kan vi göra åt det här och nu? Det måste vi prata om tillsammans med våra elever eftersom det i grunden är en fråga om allas lika värde och om demokrati.

VAD SÄGER LGR 11?

I läroplanens första kapitel skrivs skolans värdegrund och uppdrag ut. Här kan vi läsa följande:

”Skolväsendet vilar på demokratisk grund /.../ Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. /.../ Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla.”

Och under rubriken **En likvärdig utbildning** står det:

”Skolan ska aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Det sätt på vilket flickor och pojkar bemöts och bedöms i skolan, och de krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan har ett ansvar för att motverka traditionella könsmönster. Den ska därför ge utrymme för eleverna att utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende könstillhörighet.”

Men hur gör man helt konkret för att börja arbeta med jämställdhet i skolan? En bra startpunkt kan vara att du läser den här boken med dina elever och att ni tillsammans fördjupar er i innehållet.

KORT OM BOKEN FEMINISM PÅGÅR

Boken **Feminism pågår** är skriven av Sassa Buregren och illustrerad av Elin Lindell. I boken kan eleverna bland annat läsa om feminismen då och nu, om kvinnlig rösträtt, vad feminism står för, attityder och om oskrivna regler runt vad som är manligt och kvinnligt. Allt detta varvas med barns egna berättelser runt hur de upplever sin tillvaro.

På Natur & Kulturs hemsida står det så här om boken:

”Över hela världen talas det om feminism och kvinnors rättigheter. I en del av världen höjs kvinnors röster för kvinnors rätt att köra bil och i en annan är det frågan om lika lön för lika arbete. Jämställdheten har kommit olika långt på olika håll i världen. Sverige kallas för världens mest jämställda land men vi har aldrig haft en kvinnlig statsminister till exempel. Men vad är feminism egentligen och var kommer de feministiska idéerna ifrån? Och varför är inte jämställdhet en självklarhet, utan något man måste bråka om?

Vad händer om man inte vill följa dessa regler? Om man bara vill vara människa?”

TIPS!

Läs mer om Sassa Buregren här: <http://www.buregren.se/>

och Elin Lindell här: <http://www.elinlindell.com/>

Både Sassa och Elin gör skolbesök och kan bokas via Författarcentrum:

<http://www.forfattarcentrum.se/>

OM LÄRARHANDLEDNINGEN

Den här lärarhandledningen riktar sig till lärare som arbetar med elever mellan 11–15 år (handledningen och boken fungerar alltså både på mellan- och högstadiet). Här får du som lärare tips på hur du kan jobba med jämställdhetsfrågor. Detta genom att läsa, arbeta med och diskutera boken. Du kan välja att plocka ut delar av upplägget eller köra upplägget rakt av och du utgår från vad som passar dig och din elevgrupp.

Jag vill dock ge följande råd för att arbetet med boken ska bli så givande som möjligt.

- Läs boken själv. Då är du väl förberedd och kan guida dina elever genom innehållet på ett bra sätt.
- Beställ eller låna en klassuppsättning av boken.

Tips! Har er skola tillgång till att låna böcker via ett Cirkulationsbibliotek? Be dem skaffa en klassuppsättning av boken för utlåning.

- Planera ämnesövergripande och tillsammans med dina kollegor och lägg in arbetet med boken på schemat. Det kan röra sig om minst två lektioner i veckan under en period, eller så planerar du/ni in en temavecka/temadagar där ni på olika sätt arbetar med jämställdhetsfrågor och där arbetet med boken ingår. Ett tips är att lägga temaveckan/dagarna runt Internationella kvinnodagen eller FN-dagen.
- Dela in dina elever i par som fungerar tillsammans. En del av upplägget bygger på pararbeten.
- Se till att eleverna har en mapp att samla sina texter och bilder i.
- Samla på dig en mängd tidningar och magasin som går att klippa ur.

NÅGRA TANKAR RUNT SJÄLVA LÄSNINGEN AV BOKENS KAPITEL

Utgångspunkten vad gäller själva läsandet av boken är att du läser de olika kapitlen högt och aktivt för dina elever samtidigt som de har ett eget exemplar av boken som de följer med i. Stanna upp med jämna mellanrum för att se om eleverna förstår eller om det är något de tycker är oklart.

Fördelen med högläsning är att alla elever kan få en chans att ta till sig och förstå innehållet. Här handlar det alltså inte om lästräning utan om läsförståelse.

Därefter är det dags att fördjupa sig i kapitlet och samtala, reflektera och fundera tillsammans. Om du vill kan ni utgå från de diskussionsfrågor som finns till varje kapitel (se nedan under varje kapitel).

LÄNKTIPS OCH BILAGOR

I slutet av handledningen kommer en sida med länktips och därefter följer ett antal bilagor som används under lektionerna (se under varje lektion).

Bilaga 1: Venn-diagram (här kan eleverna göra jämförelser mellan olika saker, föreställningar och företeelser).

Bilaga 2: Tabell för ordförklaringar

Bilaga 3: Läslogg (här kan eleverna skriva ner vad de reagerade på i kapitlet, vad de fick veta för nya saker och vad de vill lära sig mer om).

Bilaga 4: T-tabell

LEKTIONSPLANERING

LEKTION 1 – INTRODUKTION AV BOKEN (60–80 MINUTER)

- 1 Inled med att visa bokens omslag. Låt eleverna tyst för sig själva fundera på vad omslaget föreställer och vad rubriken säger om innehållet.
- 2 Samla sedan ihop elevernas idéer och hypoteser på tavlan.
- 3 Läs texten på baksidan. Diskutera denna.
- 4 Öppna boken och titta på ringarna med påståenden. Låt varje elev fundera för sig själv och skriva ner i sina skrivböcker:
  - vilken väg hen tar mellan ringarna,
  - i vilken slutbubbla hen hamnar,
  - varför hen hamnar där.

(Det de skriver här kommer de att få gå tillbaka till i när ni arbetat klart med boken.)

LEKTION 2 – INTRODUKTION AV BOKEN FORTS.

Förberedelser: Kopiera upp ett Venn-diagram (bilaga 1) till varje elev.

- 1 Läs sid. 7–8 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 2 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Varför skriver Sassa Burell att hon var en ganska misslyckad flicka när hon var liten?
  - Vad menar hon med att man ska passa in i en bild som andra bestämt?
- 3 Låt sedan eleverna jobba i par. De ska fundera på i fall det finns oskrivna regler för hur man ska vara om man är tjej eller kille idag. Det de kommer fram till ska de skriva ner i sina Venn-diagram. I ena cirkeln skriver de rubriken, **Oskrivna regler för tjejer**. I andra cirkeln skriver de rubriken, **Oskrivna regler för killar**. Där cirkelarna möts bildas ett fält. I detta ska de sedan skriva de oskrivna regler som de tycker är gemensamma för både tjejer och killar (om de kommer på några sådana).
- 4 Låt paren berätta vad de kommit fram till. Var lyhörd, låt eleverna diskutera och tycka till.
- 5 Avsluta lektionen genom att lyssna på reportaget: Brev till makten – Lär oss jämställdhet
<http://www.ur.se/Produkter/183451-Brev-till-makten-Lar-oss-jamstalldhet>

LEKTION 3: VAD ÄR FEMINISM? SID. 10–12

Förberedelser: Kopiera upp tabellen (bilaga 2) till varje elev

- 1 Inled lektionen med att låta eleverna sitta i sina par och arbeta med tabellen (se hur de ska fylla i nedan). Eleverna ska fundera på vad de tror att orden: feminism, jämställdhet och jämlikhet, betyder och fylla i de tre första kolumnerna i tabellen. De gör om orden till en fråga och funderar på vad de tror att ordet/begreppet betyder (se exempel på hur man kan fylla i tabellen här nedan).

ORDET/BEGREPPET	GÖR OM TILL FRÅGA:	JAG TROR ATT:	NU VET JAG ATT:
Feminism	Vad är feminism?	feminism är ...	
Jämlikhet	Vad betyder/ innebär jämlikhet?	jämlikhet är ...	
Jämställdhet	Vad betyder/ innebär jämställdhet?	Jämställdhet är ...	

- 2 Låt paren berätta vad de kommit fram till.
- 3 Läs sid. 10–12 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 4 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Vad kämpar man för om man är feminist?
  - Vad är skillnaden mellan jämlikhet och jämställdhet?
  - Varför vill inte alla kalla sig för feminister?
  - Varifrån kommer ordet feminist?
- 5 Avsluta lektionen med att ni gemensamt fyller i sista kolumnen (Nu vet jag att ...) tillsammans.

LEKTION 4: JAG GILLAR INTE ALLA OSKRIVNA REGLER. SID. 13–15

Förberedelser: Kopiera upp en läslogg (bilaga 3) till varje elev.

- 1 Titta på följande klipp. Vad handlar detta om?
<https://www.youtube.com/watch?v=VhB3l1gCz2E>
- 2 Koppla tillbaka till Venn-diagrammet om oskrivna regler, som paren jobbade med under introduktionslektionen.
- 3 Läs sid. 13–15 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 4 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Varför heter avsnittet som det gör?
  - Hur är det i klassen? Behandlas tjejer och killar olika?

- Vad kan vi göra åt detta i så fall?
  - Hur gör ni på rasterna? Spelar/leker ni ihop? Varför?/Varför inte?
  - Ella pratar om att det saknas respekt på sajten Ask.fm. Har ni märkt av att det är så på nätet? Vad kan detta bero på?
  - Vad beror det på att kvinnor och män har olika lön även om de har samma yrke, tror ni?
- 5 Avsluta med att eleverna får fylla i en läslogg runt avsnittet.

LEKTION 5 OCH 6 - HISTORIK. SID. 16-22

- 1 Läs sid. 16 – fram till halva sid. 20, högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 2 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Hur kommer det sig att pojkar i de flesta kulturer följt sina pappor och lärt dig av dem och att flickor följt sina mammor för att lära sig av dem?
  - Hur kommer det sig att kvinnor idag (i vissa samhällen) har fått större möjlighet att bestämma över sig själva?
  - Vem var Mary Wollencraft och när och var levde hon?
  - Vad var det som Mary tyckte var så orättvist?
  - Hade hon rätt när hon tyckte så? Varför?/Varför inte?
  - Hur skulle en flicka vara vid den tiden?
  - Hur ville Mary att flickor skulle vara?
  - Vad gjorde hon åt detta?
  - Hur var Marys barndom?
  - Vad jobbade Mary med som vuxen?
  - När började Mary skriva?
  - Mary fick två döttrar. En av dessa blev känd. För vad?
- 3 Låt eleverna låtsas att de är Mary som skriver ett brev till sin väninna Jane där hon berättar om hur arg hon är på alla orättvisor och varför hon är det.
- 4 Låt sedan eleverna sitta i par och läsa upp sina brev för varandra.
- 5 Läs sid. 20–22 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 6 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Vilka fördelar hade flickor i rika familjer? Varför?
  - Hur tror ni flickor i fattiga familjer hade det?
  - Varför skrev Hedwig Charlotta dikten ”Fruentimrets försvar”?
  - Varför kan man missförstå Anna Marias dikt?
- 7 Låt eleverna fundera en stund i sina par runt vad Hedwig Charlotta menar med raderna:

*”Du föds med vett och drift, med känsla och begär
Och kvinnan liksom man fullkomlig människa är”*
- 8 Diskutera med eleverna vad de kommit fram till.

LEKTION 7 OCH 8 - RÖSTRÄTT, SID. 23-27

- 1 Inled med att prata tillsammans med eleverna om vad rösträtt är och innebär och vilka som får rösta här i Sverige idag.
- 2 Läs sid. 23–27 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 3 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Varför var Emmeline Pankhurst pappa besviken över att Emmeline inte var pojke, tror ni?
  - När levde Emmeline?
  - Vad kämpade suffragetterna för?
  - På vilket sätt kämpade de? Var det rätt/inte rätt att göra som de gjorde?
  - På vilket sätt skiljde sig de svenska kvinnornas kamp för rösträtt mot suffragetternas kamp?
  - Vilket sätt tycker ni var bäst att kämpa på? Varför?
  - Vad var det som gjorde att allt förändrades och att kvinnorna fick börja arbeta med saker som män egentligen höll på med?
  - Hur kom det sig att de engelska kvinnorna äntligen fick rösträtt år 1918?
  - När fick svenska kvinnor rösträtt?
  - Vad tyckte männen om kvinnornas kamp?
  - Varför tror ni männen skrev och sa elaka saker om de kvinnor som kämpade för rösträtt?
  - Hur ser det ut med rösträtt runt om i världen idag?
- 4 Låt eleverna jobba i par med att skriva om varför jämställdhet leder till minskad fattigdom.
- 5 Samla ihop klassen och prata om vad man kommit fram till.

LEKTION 9 - MODERN FEMINISM, SID. 28-33

Förberedelse: Leta upp några exempel ut tidningar på hur män och kvinnor beskrivs. Här är veckotidningar och typiska magasin inriktade på kvinnors – och mäns intressen bra källor.

- 1 Läs sid. 28–33 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 2 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Varför lät Simone de Beauvoirs pappa sina döttrar studera?
  - Vad handlar Simones bok **Det andra könet** om?
  - Är boken aktuell idag också? Varför?/Varför inte?
  - Vad menade Simone med att man inte föds till kvinna utan att man blir det?
  - Håller ni med? Varför?/Varför inte?
  - Vad hände med kvinnors yrken under 1900-talet?
  - Varför var det inte så lätt att vara första kvinnan i ett nytt yrke, tror ni?
  - Vad är det som lyfts fram i media när man skriver om framgångsrika kvinnor? Varför är det så, tror ni?
  - Vilken typ av frågor kan man få som kvinna om man intervjuas?
  - Varför får män inte samma typ av frågor?
- 3 Titta på och diskutera de exempel du tagit fram på hur kvinnor och män behandlas olika i media.

LEKTION 10 – MÄKTIGA KVINNOR. SID. 34–37

- 1 Inled med att låta eleverna i par fundera på vilka mäktiga kvinnor de känner till idag. Samla ihop deras namn på tavlan.
- 2 Läs sid. 35 (sidan med löpande text) högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 3 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Varför är det fler män än kvinnor som bestämmer i världen tror ni?
  - Vem blev världens första kvinnliga president?
  - Var i världen har det länge funnits kvinnliga presidenter och premiärministrar?
  - Hur ser det ut i Sydamerika och i Europa?
  - Hur ser det ut i Sverige?
  - Sverige kallas för "Världens mest jämställda land". Är det så? Varför?/Varför inte?
- 4 Titta tillsammans på listan över kvinnliga nobelpristagare.
- 5 Låt eleverna diskutera i sina par runt vad de tror är orsakerna till varför det är så få kvinnliga nobelpristagare jämfört med manliga.
- 6 Diskutera gemensamt vad paren kommit fram till.

LEKTION 11 – FEMINISMEN NU. SID. 38–40

- 1 Läs sid. 38–40 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 2 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Vad för olika saker har kvinnorörelsen här i Sverige kämpat för från 70-talet och fram tills nu.
  - Vad finns det för olika typer av feminism idag? Vad skiljer dem åt?
  - Varför och hur firar man Internationella kvinnodagen runt om i världen?

LEKTION 12 – ATTITYDER. SID. 41–42

- 1 Fundera tillsammans på vad ett samhälle kan vinna på att vara helt jämställt. Skriv upp elevernas tankar på tavlan.
- 2 Läs sid. 41–42 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 3 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Varför kan det vara jobbigt för män att leva upp till mansrollen?
  - På vilket sätt är män utsatta?
  - I boken står det att alla vinner på jämställdhet. Är det sant? Varför?/Varför inte?
  - Hur syns det att vi inte följer lagen om att det är förbjudet att göra skillnad på män och kvinnor på grund av kön?
  - Hur kan vi göra för att förändra de här orättvisorna?

LEKTION 13 – MORGAN S. 12. SID. 43–45

- 1 Läs sid. 43–45 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 2 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Varför kallar Morgan sig för feminist?
  - Hur märker han av att tjejer och killar behandlas olika i skolan?
  - Hur är det på vår skola? Får något av könen ta större plats än det andra? Vad beror det på?
  - Morgan är upprörd över hur tjejer och killar framställs i reklamen. Varför?
  - Känner ni igen er i detta?
  - Vad stör sig Morgan på när han ska handla kläder?
  - Har ni märkt av detta när ni handlar kläder?
- 3 Ge eleverna i uppgift att hitta reklam på teve eller i tidningar där som är sexistisk eller befäster könsroller.

LEKTION 15 – TJEJLÅDOR OCH KILLÅDOR M. FL. AVSNITT. SID. 46–52

Förberedelse: Kopiera upp en läslogg (bilaga 3) till varje elev

- 1 Återkoppla till uppgiften eleverna fick att hitta reklam på teve eller i tidningar där som är sexistisk eller befäster könsroller. Hur gick det? Vad hittade de?
- 2 Inled med att titta på filmklippet **En liten film och jämställdhet** och prata sedan tillsammans om varför den slutar med frågan: Hur kan det fortfarande vara så här?
<https://www.youtube.com/watch?v=5uB9QbMm4K0>
- 3 Titta även på den här reklamfilmen. Det är Always kampanj med hashtagen **#likeagirl**
  - Vad har den för budskap? (OBS! Uppmärksamma eleverna på att detta är reklam för en vara bara så att de är medvetna om detta).
  - <https://www.youtube.com/watch?v=XjJQBjWYDTs>
- 4 Läs sid. 46–52 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 5 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Är det viktigt att det syns vilket kön man tillhör? Varför?/ Varför inte?
  - Kan ni komma på namn som passar både tjejer och killar? Vilka?
  - Vad är det Ellen skriver om i sin insändare? Har hon rätt i att vara upprörd? Varför?/ Varför inte?
  - Varför kan Lucia upplevas som en brännande tradition?
  - Är det okej att en kille är Lucia? Varför?/Varför inte?
  - Varför är det mer okej att tjejer vill vara som killar men inte tvärtom, tror ni?
  - Varför säger en del saker som att: du kastar som en tjej, du kör som en kärring? Osv. Vad menar de när de säger detta?
  - Varför fick Agnes kommentarer i skolan när hon bytte stil?
  - Hur kände hon sig då?
  - Hur fick hon sina klasskamrater att sluta att retas?
  - Är det viktigt att få vara sig själv? Varför?/Varför inte?
- 6 Låt eleverna fylla i en läslogg runt avsnittet.

LEKTION 15 – RÄTTVISEFÖRMEDLINGEN. SID. 53–55

- 1 Läs sid. 53–55 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 2 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Varför startade Lina Thomsgård, Rättviseförmedlingen?
  - Vad gör Rättviseförmedlingen?
  - Var söker de efter personer någonstans?
  - Varför är detta ett smart sätt att få tag i folk på, tror ni?
- 3 Surfa ut på Rättviseförmedlingens hemsida och titta på den tillsammans. Prata om hur annonserna ser ut, vad de innehåller osv.

LEKTION 16 – KULTURFEMINISM. SID. 56–59

- 1 Läs sid. 56–59 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 2 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Hur framställs kvinnor och män i dataspel? Varför är det så?
  - Vad kan man göra åt detta?
  - Har ni spelat spel där män och kvinnor framställs olika? Vilka? Vad tycker ni om detta?
  - Varför tycker författarna att ordet tjejbänd är onödigt? Vad tycker ni och varför?
  - Varför hamnade Pussy Riot i fängelse?
  - Vad är Bechdeltestet för något?
  - Varför ska ni spana efter stämpel A (som biografer sätter på filmer)?
  - Vad protesterade Guerrilla Girls emot? Varför?
- 3 Låt eleverna enskilt få fundera runt och skriva ner vilken typ av böcker de helst läser och om de föredrar tjejer eller killar som huvudpersoner eller om det inte spelar någon roll. De ska motivera sina svar.
- 4 Diskutera och fundera gemensamt runt vad eleverna svarat.

LEKTION 17 – VEM BESTÄMMER ÖVER VAD? OCH SPRÅKET. SID. 60–63

- 1 Läs sid. 60–63 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 2 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Vad är det i Sverige som inte är jämställt?
  - På vilket sätt markerar språket ut kön när det gäller yrke? Ge exempel.
  - Är författarnas lösning på det här bra? Varför?/ Varför inte?
  - När är det smart att använda ordet hen?
  - Varför är det bra att ibland sätta ord på sina upplevelser (som Julia Gillard gjorde)?
  - Varför använder man sig av kändisar som ambassadörer i olika frågor, tror ni?
- 3 Titta på Youtubeklippet med Julia Gillards tal tillsammans och prata sedan mer om detta.
<https://www.youtube.com/watch?v=JeGeooZOUdE>

LEKTION 18 OCH 19 – KROPPEN. SID. 64– 69

Förberedelse: Kopiera upp en T-tabell (bilaga 4) till varje elev.

- 1 Låt eleverna fundera enskilt på hur de känner inför sig själva och sina kroppar.
  - De kan fylla i en T-tabell med vad de är nöjda med och vad de är missnöjda med. Viktigt är här att de motiverar varför de känner som de gör.

DET HÄR ÄR JAG NÖJD MED DÄRFÖR ATT:	DET HÄR ÄR JAG MISSNÖJD MED DÄRFÖR ATT:

- 2 Titta därefter på följande Youtubeklipp (Dovereklamen med retuschering). Prata tillsammans om den. Vad är budskapet? Vad är syftet? OBS! Betona dock att detta också är reklam med sin egen agenda. Fundera också om man gör likadant med män som är med i reklam.
- 3 Läs sid. 64–69 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.
- 4 Förslag på diskussionsfrågor:
  - Varför känner man sig inte nöjd med sin kropp? Varför tvivlar man på sig själv?
  - Varför blev folk så upprörda när Nour Refai, på melodifestivalen visade att hon hade hår under armarna, tror ni?
  - Varför håller en hel del kvinnor på med att raka bort håret från kroppen, tror ni?
  - Rakar män sina kroppar? Varför?/Varför inte?
  - Är det skämmigt att ha mens?
  - Hur ser reklam ut för bindor? Ser man blodet? Varför?/Varför inte?
  - Hur kan man motarbeta sexistisk och kvinnofientlig reklam?
- 5 Låt eleverna få gå tillbaka till sin tabell igen. Är det något de känner har ändrats? Finns det något de kan stryka? Om de känner för det kan de få sätta sig i sina par och prata om sina tabeller med varandra.
- 6 Låt eleverna jobba i par och surfa in och botanisera runt på **Allt är möjligt**s hemsida: www.alltarmojligt.se
- 7 Ge eleverna i uppgift att vara extra uppmärksamma på reklam som finns på reklampelare, i busskurer och så vidare. De ska leta upp någon reklam som de tycker är kvinno- eller mansfientlig och fotografera denna.

LEKTION 20 – OJÄMLIKHET, ORÄTTVISA OCH VÅLD. SID. 70-72

- 1 Återkoppla till uppgiften som eleverna fick i slutet av förra lektionen (att uppmärksamma reklam som är kvinno- eller mansfientlig). Hur gick det? Hittade de någon sådan reklam?
- 2 Läs sid. 70–72 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.

3 Förslag på diskussionsfrågor:

- Vad betyder ordet kvinnofrid?
- Har vi kvinnofrid i vårt land idag?
- Vad tänker ni om det som hände med den sjuåriga flickan och hur rektorn hanterade detta?
- Varför anmäler många inte att de har varit utsatta för övergrepp, tror ni?
- Vad är feministiskt självförsvar för något? Är det bra?/dåligt? Varför?/Varför inte?
- Vad gjorde Ung Vänster för kampanj och varför blev många så upprörda över denna, tror ni?
- Varför är det vanligare att tjejer får höra hur de ska vara för att inte bli utsatta än att killar får höra hur de ska vara?

LEKTION 21 – MIRANDA. 13. SID. 73–75

1 Läs sid. 73–75 högt och aktivt för eleverna samtidigt som de följer med i boken.

2 Förslag på diskussionsfrågor:

- Varför sminkar man sig egentligen?
- Varför är det mindre vanligt att killar sminkar sig än tjejer, tror ni?
- Håller ni med Miranda när hon säger att tjejer presterar genom hur de är och ser ut medan killar presterar genom vad de gör? Varför?/Varför inte?

LEKTION 22 – VAD KAN DU GÖRA? SID. 76–77

1 Titta tillsammans på uppslaget sid. 76–77 och prata om detta.

2 Låt därefter eleverna sitta i par och skriva ner vad de känner att de kan göra för att skapa jämställdhet i klassen.

3 Låt paren redovisa vad de kommit fram till.

4 Som en sista uppgift ska var och en fundera på det de skrev under första lektionen (vilken väg de tog mellan ringarna med påståenden). Nu ska de skriva ner vad som har förändrats i deras inställning och varför eller varför inget har förändrats. De ska även skriva ner tre saker de lärt sig och tre saker de vill förändra.

TIPS!

Har din skola avtal med någon AV-central? Om ja, så finns det en hel del filmer ni kan titta på. Sök på feminism, jämställdhet så kommer du få bra förslag på filmer och program som bland annat producerats av UR.

Surfa in på Svt:s öppna arkiv. Under journalfilmer finns det många filmklipp som visar synen på kvinnor och kvinnors arbetskraft, exempelvis på 30-, 40- och 50-talet:

Flygvapnets lottor:

<http://www.oppetarkiv.se/video/4080171/journalfilm>

Fru lojal:

<http://www.oppetarkiv.se/video/2648783/journalfilm>

Stockholms kvinnliga bilkår:

<http://www.oppetarkiv.se/video/2649557/journalfilm>

UR har en del bra program runt jämställdhet som ligger öppet på hemsida:

Selma Lagerlöf – jämlikhet

<http://www.ur.se/Produkter/181306-Manniskor-for-andring-Selma-Lagerlof-jamlikhet>

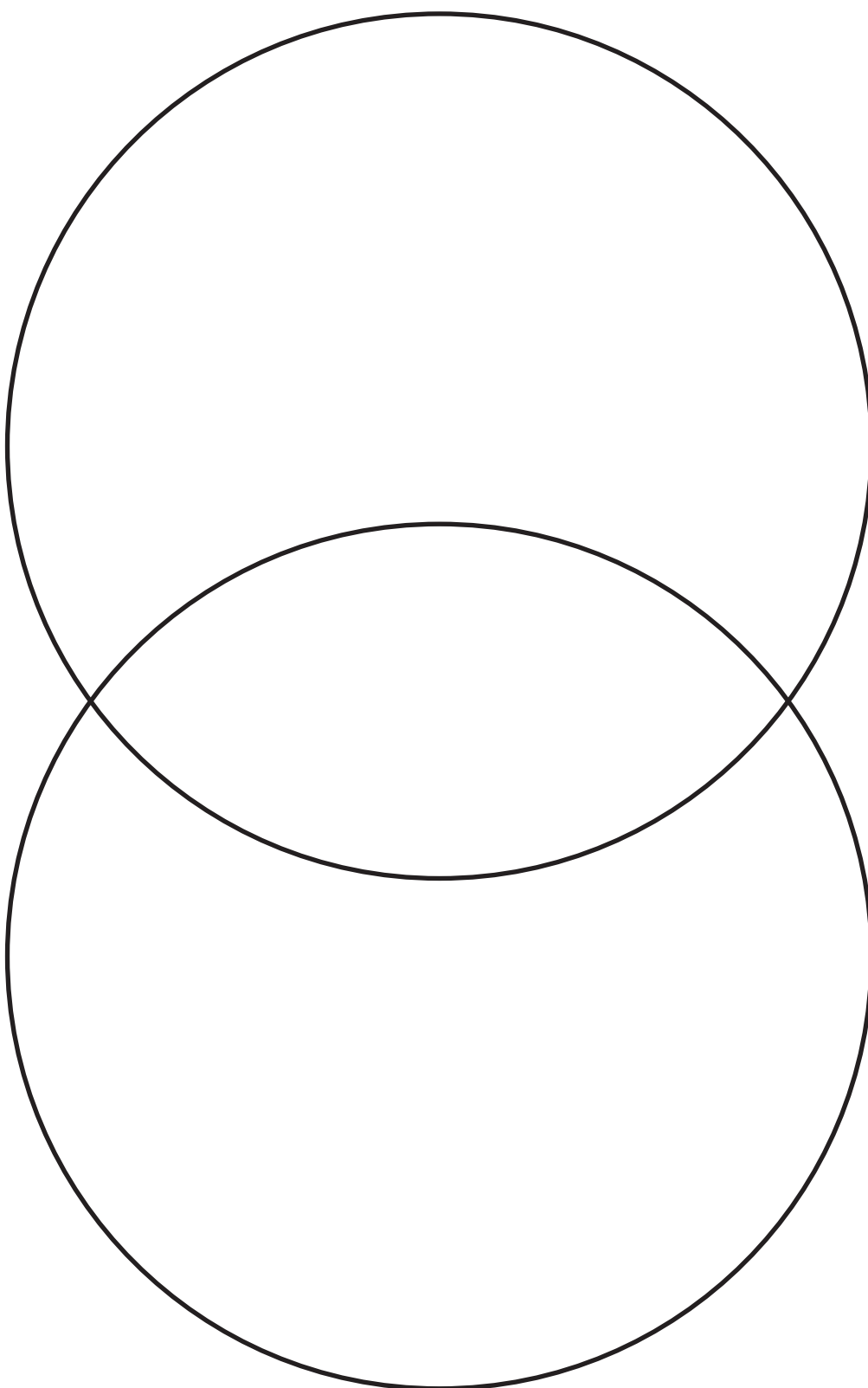
Brev till makten – Lär oss jämställdhet!

<http://www.ur.se/Produkter/183451-Brev-till-makten-Lar-oss-jamstalldhet>

På bloggen Bildoformsidan finns det tips om hur man kan arbeta med reklam:

<https://bildoformsidan.wordpress.com/artiklar-om-reklam/>

BILAGA 1: VENN-DIAGRAM

BILAGA 2: ORD/BEGREPPSTABELL

ORDET/BEGREPPET	GÖR OM TILL FRÅGA:	JAG TROR ATT:	NU VET JAG ATT:
Feminism			
Jämlikhet			
Jämställdhet			

BILAGA 3: LÄSLOGG

Citat sidan:

Jag valde detta för att jag tänker/känner/ser framför mig:

Citat sidan:

Jag valde detta för att jag tänker/känner/ser framför mig:

Det här kommer jag att ta med mig efter det här kapitlet:

Därför att:

BILAGA 4: T-TABELL

DET HÄR ÄR JAG NÖJD MED DÄRFÖR ATT:	DET HÄR ÄR JAG MISSNÖJD MED DÄRFÖR ATT: